

CHECK AGAINST DELIVERY

Statement by Ms. Shaharзад Akbar UN Security Council Briefing on Afghanistan 20 December 2023

عالیجنابان،

از این که فرصت دادید تا در اینجا صحبت کنم سپاسگزارم.

من شهرزاد اکبر، یک مدافع حقوق بشر و رئیس نهاد رواداری هستیم. موسسه رواداری از زمان به قدرت رسیدن طالبان در افغانستان در ماه اسد 1400 تا کنون در مورد وضعیت حقوق بشر، به شمول وضعیت زنان، دختران، و گروه‌های آسیب‌پذیر گزارش تهیه کرده است.

امروز می‌خواهم از آنچه که در افغانستان مشاهده کرده‌ایم با شما صحبت کنم. می‌خواهم در مورد این که این روندها در مورد دیدگاه طالبان برای افغانستان، و مهمتر از همه، برای اقدامات بین‌المللی، از جمله شورای امنیت، چه معنایی دارد، و راه‌های پیش رو صحبت کنم.

پس از بازگشت طالبان به قدرت، ما شاهد روند گسترده نقض حقوق بشر در تمامی عرصه‌ها در سراسر کشور بوده‌ایم.

ما شاهد سرکوب حقوق زنان در تمامی عرصه‌های قابل تصور زندگی هستیم – از حق آموزش گرفته تا حق کار، حق گشت‌وگذار، حق سهمگیری در زندگی عمومی، و سایر عرصه‌ها. سرکوب چنان گسترده و نظام مند بوده که کارشناسان بین‌المللی آن را «آپارتاید جنسیتی» نامیده‌اند.¹ هر روز شاهد تحکیم این محدودیت‌ها با افزایش مجازات‌های ظالمانه، و شمار فزاینده‌ی فرمان‌ها مبنی بر محدودتر کردن حقوق و آزادی‌های زنان (90 فرمان تا امروز) هستیم.² وعده‌های طالبان مبنی بر تشکیل حکومت فراگیر، رعایت حقوق زنان، و این که محدودیت بر زنان موقتی بوده، تماماً دروغ ثابت شده‌اند.

ما شاهد سرکوب خشونت‌آمیز فضای مدنی، آزادی بیان و رسانه‌ها، و همچنین مدافعان حقوق بشر هستیم. مرکز خبرنگاران افغانستان 99 قضیه نقض آزادی مطبوعات را در سال 2023 ثبت کرده است که شامل 41 بازداشت و اتهام به جرم خبرنگاران می‌باشد.³ حد اقل دو زن مدافع به شمول منیژه صدیقی و پریسا آزاده، که مدافع حقوق بشر نیز بودند به دلیل فعالیت‌شان هنوز در بازداشت به سر می‌برند.⁴

به رغم «عفو عمومی» اعلان شده از سوی طالبان، هیئت معاونت سازمان ملل در افغانستان (یوناما) و موسسات جامعه مدنی مانند رواداری، ادامه کشتار و هدف قرار دادن نظامیان و کارمندان حکومت پیشین را ثبت و مستند کرده‌اند که تا به امروز هیچ کدام از این قضایا [از سوی طالبان] بررسی نشده‌اند.⁵

ما شاهد حملات هدفمند، کوچ اجباری، و به حاشیبه راندن گروه‌های قومی و مذهبی مختلف مانند هزاره‌ها، اوزبیک‌ها، ترکمن‌ها، و تاجیک‌ها در افغانستان هستیم که هیچ یک از این گروه‌ها در حکومت فعلی حضور معناداری ندارند.⁶ گروه طالبان علمای دینی شیعه را در شوراهای علما در ولایات به شمول ولایات عمدۀ شیعه نشین شامل نساخته‌اند.⁷

علاوه بر این، ما شاهد برچیده شدن یک قوه قضاییه مستقل و همچنین کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان هستیم. ما همچنان شاهد سلب استقلال سایر نهادهای حقوقی مانند «انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان» بودیم. همچنین، جایگزین کردن قضات زن، شیعه و سایر متخصصان حقوقی که طالب نیستند باعث مسئولیت گسترده از مجازات و تضعیف حاکمیت قانون شده است.⁸

این روندها بیانگر چه چیزی هستند؟

مجموع تخلفاتی که به آن اشاره کردم نشانگر دیدگاه مخرب طالبان برای آینده کشورم هستند.

در این دیدگاه حاکمیت قانون وجود ندارد.

در این دیدگاه، نه منتقدی وجود دارد، نه مدافع حقوق بشری، و نه رسانه مستقلی.

در چنین دنیایی، آموزش باکیفیت و همه جانبه وجود ندارد، و در نتیجه، رونق اقتصادی وجود نخواهد داشت.

هیچ صندوق رای یا احترامی برای حق انتخاب مردم وجود ندارد.

در چنین آینده‌ای، حکومت افغانستان کاملاً متشکل از اعضای مدرسه-خوانده طالبان که بی چون و چرا از رهبرشان پیروی می‌کنند خواهد بود. زنان و گروه‌های قومی، مذهبی و زبانی به حاشیه رانده شده هیچ سهمی در قدرت و تصمیم‌گیری نخواهند داشت.

در چنین دیدگاهی، زنان انسان دون مرتبه‌تری نسبت به مردان تلقی می‌شوند. آموزش زنان مهم نیست. جایگاه حقیقی آنان فقط در خانه دانسته می‌شود. آنان هیچ نقشی در تصمیم‌گیری و حکومتداری ندارند. آنان همواره توسط اطفال پسر و مردان خانواده خودشان، راننده تاکسی، ماموران اخلاقی، و تمامی دستگاه مقامات حاکم زیر نظارت خواهند بود و به پایین کشیده می‌شوند. زمانی که با خشونت یا نقض حقوق‌شان مواجه می‌شوند، تنها گزینه‌پیشان تحمل آن و یا مردن است.

عالیجنابان، از شما می‌پرسم: آیا این آینده‌ای است که جامعه جهانی می‌خواهد از آن حمایت کند؟

اکنون، اجازه دهید دیدگاه متفاوتی را با شما شریک سازم. ما - اکثریت مردم افغانستان - خواهان یک کشور مساوی، صلح‌آمیز، و مرفه هستیم. ما کشوری می‌خواهیم که با زنان و دختران خود در جنگ نباشد. ما خواهان کشوری هستیم که از تنوع قومی، زبانی، و مذهبی غنی خود استقبال می‌کند. و نهایتاً، ما خواهان کشوری هستیم که حقوق بشری تمام شهروندان افغانستان در آن رعایت می‌شود.

طالبان به شما، جامعه جهانی، نشان داده‌اند که چه کسانی هستند. و ما، زنان افغانستان، به شما گفته‌ایم که چه می‌خواهیم.

گزینه‌های روی میز این هایند: از دورنمای افغانستانی صلح‌آمیز، مساوی، متنوع، و دموکراتیک حمایت می‌کنید، و یا دیدگاه طالبانی که در آن منشور سازمان ملل و ارزش‌های بنیادین که این شورا ادعای حمایت از آن را دارد نقض می‌شوند؟

در حال حاضر، این طالبان هستند که قوانین بازی را تعیین می‌کنند، و سازمان‌های بشردوستانه، سازمان ملل، و جامعه جهانی مجبورند به قوانین آنان تمکین کنند تا امتیاز ناچیزی را بتوانند با مذاکره به دست آورند. با وجودی که همواره گفته‌ایم که کمک‌های بشردوستانه هرگز نباید مشروط باشند، واقعا تناقض آمیز است که طالبان کسانی هستند که بر فعالیت سازمان ملل و سازمان‌های بشردوستانه با ممنوع کردن زنان از کار در اکثر بخش‌ها محدودیت وضع می‌کنند. و متأسفانه، سازمان ملل و بازیگران بشردوستانه با این محدودیت‌ها کنار آمده‌اند.

اجازه دهید که واضح بگویم: افغانستان نیازمند کمک‌های بشردوستانه مداوم و فزاینده بین‌المللی است. همچنین، باید به دنبال راه‌های دیگری برای برداشتن فشار اقتصادی از دوش شهروندان عادی بدون سود رساندن به طالبان باشیم. با این حال، وضعیت در افغانستان فقط بحران بشری نیست، بلکه بحرانی سیاسی، امنیتی، و مهمتر از همه، بحرانی حقوق بشری و حقوق زنان است - و ما از شما، شورای امنیت، می‌خواهیم که حقوق بشر، مخصوصاً حقوق زنان، در اقدامات بعدی بین‌المللی برای رسیدگی به این بحران آشکارا در مرکزیت قرار داشته باشد.

بنابراین، توصیه‌های زیر برای شما پیشنهاد می‌شوند.

نخست، از آنجایی که در مورد چگونگی پیشبرد توصیه‌های ارزیابی مستقل در مورد افغانستان که توسط قطعنامه 2679 تعیین شده است تامل می‌کنید، بسیار مهم است که به یاد داشته باشید که هیچ اقدامی نباید با توصیه‌های مکرر بسیاری از زنان افغانستان مبنی بر عدم تعامل غیر اصولی یا عدم به رسمیت شناخته شدن طالبان، یا عدم اعطای کرسی سازمان ملل به طالبان در تضاد باشد، مگر آن که تبعیض سازمان یافته‌ی طالبان علیه زنان و دختران افغانستان پایان یابد. مطرح کردن نقشه راه برای تعامل با طالبان به رغم ادامه تخلفات آنان حاکی از آن است که حقوق زنان قابل معامله است. به همین دلیل، از شما می‌خواهیم که بدون ایجاد تدابیر واضح و صریح برای حمایت از حقوق بشری زنان افغانستان، از جمله مشارکت کامل، مساوی، معنادار و مصئون آنان در هر نوع تصمیم‌گیری یا

میکانیسم‌های جدید برای حرکت به سوی آینده، توصیه‌های این گزارش را به صورت غیر مشروط تایید نکنید. این شامل مشارکت معنادار زنان در تصمیمی چون تعیین نماینده ویژه ملل متحد و یا مکانیزم‌های چون نشست‌های نماینده‌های ویژه توسط ملل متحد می‌شود. از شما می‌خواهم در رابطه با «عادی‌سازی» روابط با طالبان بدون لغو تمام محدودیت‌های وضع شده بر حقوق زنان واضح باشید و مانع آن شوید، همانطور که در جلسه قطعنامه 2681 خواستار آن شدید – به طور خلاصه، افغانستان به تعهدات خود بر اساس قوانین بین‌المللی، از جمله کنوانسیون منع هر نوع تبعیض علیه زنان، عمل کند.⁹ این مساله باید یک خط سرخ جمعی برای کشورهای عضو، دفاتر سازمان ملل، و تمامی نهادهای بشردوستانه باشد، و همچنین محور بحث در سایر زمینه‌ها در مورد افغانستان، از جمله امنیت، اقتصاد، توسعه، مبارزه با تروریسم، مبارزه با مواد مخدر و مهاجرت جمعی باشد. همچنین باید به خاطر داشت که هر اقدامی که در آینده انجام می‌شود باید با معیارهایی که قبلاً توسط شورای امنیت تعیین شده همسو باشد.

دوماً، از شما می‌خواهم که از تمامی راه‌ها برای تامین عدالت و پاسخگویی در رابطه با نقض حقوق بشر توسط طالبان در افغانستان حمایت کنید، از جمله از طریق طرح دعوا در محکمه بین‌المللی عدالت در مورد نقض کنوانسیون منع هر نوع تبعیض علیه زنان در افغانستان و ایجاد یک مکانیزم مستقل بین‌المللی نظارتی برای افغانستان.

سوماً، از کشورهای عضو و سایر نهادهای مربوطه سازمان ملل می‌خواهم که طرز برخورد با زنان در افغانستان را به حیث آزار جنسیتی و چارچوب رسمی اپارتاید جنسیتی بخوانند. آزار جنسیتی به طور کامل بررسی شود و عاملین آن مسئول دانسته شوند. اپارتاید جنسیتی باید به عنوان جنایت علیه بشریت در کنوانسیون جرایم علیه بشریت شامل شود.

چهارم، بسیار مهم است که یوناما به حیث نهاد اصلی سازمان ملل در افغانستان، مأموریت فعلی خود را به طور کامل حفظ و تطبیق کند، مخصوصاً نظارت و دادخواهی برای رعایت حقوق بشر، و تامین امنیت برای کسانی که در خطر هستند را ادامه دهند.

در نهایت، جامعه جهانی باید حمایت از مدافعان حقوق بشر و جامعه مدنی افغانستان را در اولویت قرار دهند، چه کسانی که مجبور به ترک وطن شده‌اند، و چه فعالان شجاعی که در کشور ماندند. این کار را می‌توان از طریق انتقال کسانی که در خطر هستند، تامین مالی کارهای مدنی در افغانستان، و ادامه‌ی مشورت معنادار با جامعه متنوع حقوق بشری افغانستان انجام داد.

تشکر

¹ Karima Bennouna, "The International Obligation to Counter Gender Apartheid in Afghanistan," Columbia Human Rights Law Review 54, no. 1, 2022: 1-88. <https://hrllr.law.columbia.edu/hrllr/the-international-obligation-to-counter-gender-apartheid-in-afghanistan/>.

² UNAMA, "Corporal Punishment and the Death Penalty in Afghanistan," May 2023, <https://unama.unmissions.org/corporal-punishment-and-death-penalty-afghanistan>.

United States Institute of Peace, "Tracking the Taliban's (Mis)Treatment of Women," accessed September 18, 2023, <https://www.usip.org/tracking-talibans-mistreatment-women>.

³ Afghanistan Journalists Center, "Press Freedom Violations 2023," 2023, <https://afjc.media/db/en/report/2023>.

⁴ Amnesty International, "Afghanistan: Stop punishing women protestors," 7 December 2023, <https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/7509/2023/en/>.

⁵ UNAMA, "Impunity prevails for human rights violations against former government officials and armed force members," 22 August 2023, <https://unama.unmissions.org/impunity-prevails-human-rights-violations-against-former-government-officials-and-armed-force>.

Rawadari, "Human Rights Situation in Afghanistan: Mid-year Report 1 January to 30 June 2023," August 2023, https://rawadari.org/wp-content/uploads/2023/08/RW_AFGHumanRights2023_English.pdf?#.

⁶ Rawadari, "Repression, Regressions & Reversals: One Year of Taliban Rule & Human Rights in Afghanistan, 15 August 2021 – 15 August 2022," 10 December 2022, <https://rawadari.org/10122022196.htm/>.

⁷ Report of the Secretary-General, "The Situation in Afghanistan and its implications for international peace and security," (S/2023/941), 1 December 2023,

https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_the_situation_in_afghanstian_december_2023.pdf.

⁸ Rawadari, "Repression, Regressions & Reversals."

⁹ United Nations Security Council, Resolution 2681 (S/RES/2681), 27 April 2023, [https://undocs.org/S/RES/2681\(2023\)](https://undocs.org/S/RES/2681(2023)).